

Växtodlingsåret i Västsverige (Försök i Väst)

Ingemar Gruvaeus, Hushållningssällskapet, Skaraborg

Växtodlingsåret 2002-2003 inleddes med mycket torra och varma förhållanden i större delen av vårt område. På lerjordar blev såbruket grovt trots stora maskininsatser. Höstraps på lerjordar fick oftast svag uppkomst och en del arealer såddes om med höstsäd. På grund av den ihållande torkan grodde inte heller höstsäden på lerjordarna. Inte förrän det kom regn i början av oktober startade groningen men då det därefter blev kallt syntes inget av beståndet förrän i mitten av december eller till och med i januari.

På lätta jordar blev uppkomsten däremot snabb på grund av värmen och bestånden kom väl igång. Detta gällde även lerjordar längst i väster där det kom en del regn i början av september.

Vallinsådder växte till mycket kraftigt efter en tidig skörd av huvudgrödan. Främst klöver, både röd och vit, hade goda möjligheter att etablera sig vilket gav klöverrika förstaårvallar 2003.

Vintern blev ganska normal i temperatur

och fortsatt relativt torr.

Då tillväxten började på våren var utseendet på höstsädesfälten mycket varierande, allt från ett blad per planta till mycket välbestockade plantor. Andelen som kördes upp var dock liten trots den extremt sena uppkomsten. Övervintringsbekymmer fanns egentligen endast i vallen där rajrgräset i andra och tredjeårsvallar återigen drabbades av kraftig utvintring vilket gav luckiga vallar till första skörd.

Vårbruket startade för de tidigaste redan i slutet av mars. Lerjordarna var då i mycket god struktur och på grund av den torra hösten och vintern var de ganska torra även på djupet. Lättjordar kom inte igång så tidigt utan först runt mitten av april. Även den areal som vårplöjdes blev försenad på grund av att tjälen låg kvar där.

April och maj blev temperaturmässigt ganska normala vilket medförde att höstsädens och vallens utveckling blev ganska sen. Framförallt gällde det de bestånd

som inte hade kommit upp ordentligt förrän i december-januari. Regn föll i ganska stora mängder från slutet av april och i maj. En del omsådd gjordes på grund av skorpbildning på sådder gjorda ca 15-20 april.

I allmänhet var det lätt att få snabb kväveeffekt av gödslingar på grund av många regndagar. Den goda strukturen medförde att det inte blev några större kväveförluster på grund av vattenmättnad i höstsäd. I vårsäd däremot där vårbruket packar åt matjorden fick vi en del tydliga kväveförluster ”vatten-skador” på lerjordar. Framförallt gällde det där kvävet körts ut i samband med sådd eller på de tidigaste bestånden där man gödslat efter uppkomst men före regnen i slutet på april.

Vallensilage kunde skördas under goda förhållanden andra veckan i juni då vi hade några fina dagar.

Juni och första halvan av juli var i övrigt fortsatt regniga men temperaturen blev över den normala. Detta ledde till en snabb utveckling av svampar i grödorna. Bladmögel i potatis uppmärksammades i många fält. De konventionella fälten kunde klaras med omsorgsfull bekämpning medan de ekologiska odlingarna ofta vissnade ner alltför tidigt.

Från början av juli fick vi mycket varmt väder som varade över augusti. Mognaden gick därför mycket snabbt vilket gav småkärniga grödor och relativt svag skörd. Det sent uppkomna vetet drabbades värst då det var sent utvecklat. Vete hade därför oftast låg rymdvikt, låg tusenkornvikt men mycket hög proteinhalt. Tidigt sådd vårsäd gav hygglig avkastning, liksom råg. Vallskörden blev totalt sett bra eftersom vi hade hög nederbörd under vår och försommar och därefter varmt.